

PREEK OVER LUKAS 14:15-24

- Schildwolde, 8 maart 2015
- Kees van Dusseldorp
- Viering HA / 3^e zondag lijdenstijd

Welkom en groet

Ps.27:3,7 [Wiekslag 5-8]

Verbondsvernieuwing**

Ps.141:1,2,3 [Wiekslag 3-4]

Gebed

Lezen: Luk.14:12-24

Preek Luk.14:23-24

Gz.125:1,2

Gedachtenis**

Gebed

Gz.125:3,4

Viering HA

Gz.125:5 (bij brood), 6 (bij wijn)

Dankzegging

Ps.103:1,3,4

Gebed

Collecte

Gz.162:1,4

Zegen

Gemeente van Christus,

**** de grote maaltijd ****

Tot nu toe hebben we er nog niet echt bij stil gestaan. Vandaag is het de derde zondag van de lijdenstijd. Een tijd van bezinning en concentratie, van stilgezet worden bij het lijden van onze Heer. In het kruis van Jezus Christus staan we bij het hart van onze verlossing. Avondmaal viert versterkt dat. Hoe Hij zich voor ons heeft gegeven.

In Lukas wordt uitgebreid verslag gedaan van de laatste reis van Jezus naar Jeruzalem. Hoe de Gezalfde optrekt naar de stad van God om zijn missie te volbrengen. Het perspectief heeft Hij zelf geschetst: 'Ik moet lijden, ik word verworpen en ik zal sterven.' De schaduw van het kruis wordt gaandeweg steeds sterker. Maar er zijn ook lichtere tinten te ontdekken deze enkele reis van Jezus. Het gaat om de verlossing. Om de komst van het Koninkrijk. Dat schemert er al doorheen. Zoals in de gelijkenis van het feestmaal.

Een feestmaal, een heerlijke maaltijd. Daarop loopt het uit. Jezus gebruikt dat beeld vaker. Ook profeten en apostelen spreken erover. De toekomstige heerlijkheid als een grote, feestelijke maaltijd. Waar mensen genieten van wat goed en prettig is. Waar mensen plezier hebben zonder schranspartijen en comazuipen. Waar mensen in liefde samen zijn zonder jaloezie en ruzie. Waar mensen de tegenwoordigheid van de Heer beseffen. Een feest van vreugde, verbondenheid en warmte. Avondmaal viert versterkt ook dat.

'Mijn huis moet vol zijn'. Dat drijft de Heer. Hij gaat niet voor een feestzaal die half leeg is. Genade is geen halfvol schaalje, maar een overstromende beker. Gods belofte is royaal. Je kunt er iets van zien in het avondmaal. Met zoveel mensen tegelijk viert we het. Onze kleine maaltijd heeft iets van de grote maaltijd. Hoeveel mensen hebben de uitnodiging ontvangen! Zo royaal is zijn genade. Zo breed is zijn uitnodigingsbeleid.

**** voorrecht vraagt om voorrang ****

'Gelukkig is ieder die zal deelnemen aan de maaltijd in het Koninkrijk van God'. De belangrijke Farizeeër die Jezus had uitgenodigd voor de maaltijd, slaat de spijker op de kop. En toch klopt er iets niet. Zijn zaligspreking klinkt vals. Hij gebruikt het om Jezus te corrigeren. Jezus had een pittige opmerking gemaakt. 'Je moet niet je vrienden en rijke bureu uitnodigen als je een feestmaal geeft, nodig de mensen uit die niets terug kunnen doen: de armen, kreupelen, verlamden en blinden. Dan zul je gelukkig zijn. Want je wordt er later voor beloond bij de opstanding.' De rijke Farizeeër was op de tenen getrapt. 'Jezus, iedereen is toch gelukkig als je aan het feestmaal van de toekomst deelneemt. Dan maakt het toch niet uit wat je hier en nu doet en wie je al dan niet uitnodigt. Het gaat om de toekomst.' Zijn gelukwens klinkt vet. Hij gebruikt het om zichzelf te rechtvaardigen. 'Jezus, wat u ook zegt om ons te irriteren, wij weten ons zeker over ons heil. We laten ons niet onrustig maken door uw woorden.'

'Iemand wilde een groot feestmaal geven en nodigde tal van gasten uit.' Zo begint Jezus' verhaal. Terwijl hij aan een rijk buffet deelneemt. Ze kunnen er niet onderuit. Maar wat krijgt dat verhaal van Jezus een confronterende wending. Heel veel mensen kregen het voorrecht van een persoonlijke uitnodiging. Maar een uitnodiging is niet het feest zelf. Mensen die al heel lang over een uitnodiging beschikken, kunnen toch de maaltijd mis-

lopen. Mensen die al heel lang het evangelie kennen, kunnen toch hun heil verspelen. Als je teveel opgaat in de mooie dingen van het aardse leven. Als je aan kennis, rijkdom, plezier en macht meer waarde hecht dan aan Gods Koninkrijk. Of je vrienden, je invloed of je gezondheid meer aandacht geeft dan je geloof, gebed en gemeente.

In de gelijkenis zijn het de verontschuldigen. Als de knecht komt melden dat het tijd is om te komen. Heel hoffelijk, maar toch afwijzend. 'Mijn akker moet ik bekijken. Mijn ossen moet ik inspecteren. Mijn vrouw wil ik niet alleen laten.' Zou je zo'n reden geven als je een uitgenodigd bent op de Eikenhorst! Waarom dan wel voor een ontmoeting met de Heer? Voor een moment van gebed, voor een bijeenkomst in de kerk, voor een kerkdienst, voor een christelijk gesprek? Jezus zegt: het voorrecht van de uitnodiging vraagt om voorrang in je keuzes. Nu het Koninkrijk nabij is, geven de eerste genodigden niet-thuis. Daarmee spreekt Hij de Farizeeër rechtstreeks aan. En ieder die de uitnodiging heeft ontvangen om die Gods belofte heeft gehoord.

**** een royaal beleid ****

Uitgenodigd voor een heerlijk feestmaal. Dat is ieder die de Heer kent. Ieder die het evangelie heeft gehoord. 'Mijn huis moet vol zijn', zegt de Heer. Dat plan van God realiseert zich niet automatisch. Zijn aanspraak doet een beroep op je eigen keuzen en beslissingen. Je kunt zichzelf niet redden. Maar je kunt wel zelf aan de deur van de feestzaal voorbij lopen. Het is Jezus' grootste zorg, dat het heil verspeeld wordt. En het is tegelijk zijn vaste zekerheid, dat het feest wel doorgaat.

'Ga naar de straten en stegen van de stad en breng ze hierheen. De hulpbehoevenden, de zwakken, de beschadigden, de zondaars.' Dat zijn de mensen, naar wie Jezus' ontferming uitging. Mensen die niet meetellen in de wereld, komen in het Koninkrijk op de voorste plaatsen. En de Farizeeën, de voorgangers van Gods volk en de meest gewetensvolle gelovigen, zij zien hun plaats ingenomen door anderen.

Als het huis nog niet vol is, komen ook de niet-burgers aan de beurt. 'Nodig hen met klem uit. Dwingt hen in te gaan.' Niet met het mes op de keel. Maar maak hen heel duidelijk met woorden en daden, dat zij welkom zijn, dat er op hen wordt gewacht. Jezus heeft de heidenen op het oog. De mensen voor wie het eerst niet bestemd was, maar die nu wel komen mogen. Ieder is welkom aan zijn tafel. Welke achtergrond of geschiedenis ook, welke gebreken en tekorten ook, welke karakter of afkomst ook, welke fouten of zonden ook. Je hoeft slechts op de uitnodiging in te gaan.

Wat dat betekent? Wacht je voor de hoogmoed, alsof het vanzelf spreekt dat je uiteraard aan de tafel van Christus mag zitten. Wacht je voor de oppervlakkigheid, waarmee je niet meer beseft dat de uitnodiging een weergaloos voorrecht is. Wacht je voor het eigenbelang, waarbij je niet meer omziet naar hulpbehoevenden, zwakken, zondaren, aan wie je alleen maar geven moet. Wacht je voor de traagheid, waarmee de uitnodiging maar even moet wachten, tot andere zaken afgehandeld zijn. Het beleid van God is royaal. Zijn grote maaltijd komt er. De onwaardigen krijgen daar een plaats. Zij die aan de uitnodiging gehoor geven zonder mitsen en maren.

**** aanvaarding van Jezus ****

Het is geen ongevaarlijke gelijkenis die Jezus uitspreekt. Zeker zijn laatste opmerking is scherp voor de Farizeërs aan tafel: 'Niemand van de oorspronkelijke genodigden zal van mijn feestmaal proeven.' Daarmee staat de verhouding op scherp.

Jezus heeft het gemerkt. De afwijzing werd haat. De haat bracht het lijden en de dood. Hij wist het. Maar Hij ging er niet voor aan de kant. Hij zette zijn stappen en sprak zijn woorden. Hij deed het voor jou en voor mij. Om de feesttafel voor later veilig te stellen. En het Koninkrijk te openen voor zondaren. Hier aan tafel wordt het verkondigd. Op zijn uitnodiging vierten we mee, niet met onze eigen papieren. Aan onze mini-maaltijd schemert iets van de grote maaltijd. Want we leven van de genade en vrede van Christus. We proeven van zijn lekkernijen. 'Mijn huis moet vol zijn.' U mag erbij zijn. Ook jij bent uitgenodigd. Zet het niet onder de pauzeknop. Maar laat je binnenbrengen door zijn Geest.

Amen

Vragen bij de preek

1. Geef jij zelf bijzondere aandacht aan de lijdenstijd of straks aan Pasen, om stil te staan bij de christelijke betekenis ervan? Hoe dan? Wat hoop je daarmee te bereiken?
2. Wat spreekt je aan in het beeld van het feestmaal voor Gods Koninkrijk? En wat spreekt je in dat beeld minder aan? Heb je misschien een andere voorstelling die je aanspreekt?
3. Herken je het risico dat de woorden van Jezus je niet meer onrustig maken? Of dat je uit een preek alleen de dingen haalt die je goed liggen? Hoe probeer je dat risico te vermijden?
4. Geloof, gebed en gemeente: wat vind je van deze omschrijving van christen-zijn? Mag je stellen dat je aan de bestede tijd hiervoor kunt afmeten hoe iemands geestelijk leven is?
5. Kun je je indenken hoe de armen en verlamden zich voelen bij de uitnodiging? In hoeverre kun je dat gevoel toepassen op jezelf als het gaat om de toegang tot het Koninkrijk van God?
6. Hoe kun jij aan ongelovigen met woorden en daden laten merken dat ze welkom zijn bij God?